

ת"פ 41327/08 - מדינת ישראל-פמ"ד נגד סלים ابو זעילה-בעצמו

בית משפט השלום בבאר שבע
ת"פ 41327-08 מדינת ישראל נ' ابو זעילה

בפני כבוד השופטת, סגנית הנשיא ענת חולתה
בעвин: המאשימה מדינת ישראל-פמ"ד
ע"י ב"כ המתמחה ענת כהן

נגד סלים ابو זעילה-בעצמו
הנאשם ע"י ב"כ עו"ד נתלי אוטן ועו"ד אלעד אחולאי

גור דין

רקע:

1. הנאשם הורשע, על-פי הודהתו, במסגרת הסדר טיעון בכתב אישום מתוקן בביצוע עבירה של קבלת דבר במרמה לפי סעיף 415 רישא לחוק העונשין, התשל"ז-1977.

על-פי עובדות כתב האישום, גב' חלימה אלקוריון, ילידת שנת 1919 התגוררה עם בעלה ביישוב כסיפה. לאחר פטירת בעלה ביום 04.10.1978 הגישה תביעה לקבלת קצבת שארים זכאותה אושרה על ידי המיל"ל בחודש דצמבר 1978. קצבת השארים שולמה על ידי המיל"ל באמצעות העברת בנקאית לחשבוןה, מידיו חודש בחודשו.

החל מחודש ינואר 1982, החל המיל"ל לשלם לחלימה, בנוסף, תוספת השלמת הכנסתה לחשבוןה, מידיו חודש בחודשו.

הנאשם, נישא בשנת 1981 לבתה של חלימה, והתגורר עמה בנס ציונה. במועד שאינו ידוע במדוקק למאשימה, אולם בשנת 1980-1979 לערך, עברה חלימה להתגורר עם הנאשם ועם בתה, אשר טיפולה בה בדירות בנס ציונה.

בתאריך 15.09.1986 נפתח על שמה של חלימה חשבון בנק בנס ציונה.

במועד שאינו ידוע במדוקק למאשימה, אולם בין החודשים ספטמבר-נובמבר 1986, הוגדר הנאשם כבעליים משותף בחשבוןה של חלימה.

במועד שאינו ידוע במדוקק למאשימה, נפטרה חלימה ונכברה על-ידי בני משפחתה ביישוב כסיפה. זאת, מבלי שדבר מותה דווח לרשות המדינה, ובו ממשרד הפנים והמיל"ל.

הנאשם, אשר היה בעליים משותף בחשבוןה של המנוחה, ידע על דבר פטירתה לפני שנת 2018.

במעשיו אלו, הנאשם, אשר נמנע כאמור מלדווח על מותה של המנוחה, בפני רשות המדינה, יצר מצג שווה כי המנוחה עודנה בחיים וזאת בכוונה לקבל לידי במרמה את כספי הקצבות של המנוחה.

דבר מותה של המנוחה נודע לרשות רק בחודש יוני 2018, לאחר שהמנוחה הוזמנה לטקס עבר אזרחים ותיקים שמלאו להם 100 שנים, בבית הנשיא ולא נענתה לזימונה.

מיד עם הייעוד דבר המרימה, הופסקו תשלומי הקצבות על-ידי המיל"ל.

ה הנאשם, בדרך שתוארה לעיל קיבל לחשבון זה מהמל"ל, במרמה, סכום כולל של 175,000 ₪.

השתלשלות ההליך:

2. ביום 14.06.2022 הגיעו הצדדים להסדר טיעון ולפיו הנאשם יודה בכתב האישום המתוקן וירשע בו. לעניין העונש הoscם, כי המאשימה תעתר לסתת תשעה וחמשי מסר שיכל וירוץ בעבודות שירות וההגנה תעזור למסר בעבודות שירות קצר יותר. כן הגיעו הצדדים להסדר כספי בגין לאופן השבת הכספי לקופת המדינה, כך שופקד סכום מסוים עבור למtan גזר הדין והיתרה תיפרס לתשלומים בני 1,000 ₪ כל אחד.

3. בהמשך להסדר הטיעון בין הצדדים, הופנה הנאשם לקבלת חוות דעת המנוחה על עבודות השירות. בתאריך 19.09.2022 התקבלה חוות דעת ולפיה הנאשם מתאים לRICT מסר בדרך של עבודות שירות, במוגבלות הנובעת ממצבו הרפואי.

4. בדין אשר התקיים בפני ביום 08.11.2022, טענו ב"כ הצדדים לעניין משך עבודות השירות שיוטלו על הנאשם, לאחר שנמסר כי הנאשם עמד בהתחייבותו הכספית.

טענות הצדדים:

5. **המאשימה** הגישה טיעונה בכתב וכן אספת פסיקה. נטען, כי הנאשם פגע במעשייה בקניין המדינה והציבור ופגע באמון הבסיסי הקיים בין המדינה לאזרחה וב קופת המיל"ל המיעדת כולה לאפשר לשארים ולזקקים קיום בכבוד.

נטען, כי מעשי הנאשם ברף החומרה העליון, שכן הנאשם פעל במשך שנים לקבלת קצבות שלא היה זכאי להן, עדכן את חשבון הבנק בהתאם וגרף סכום משמעותי אשר לא היה זכאי לו.

המאשימה הפנהה לאסמכתאות מהן ניתן ללמוד על מדיניות העונשה הנהוגת:

א. ת"פ 37902-10-14 מדינת ישראל נ' גראנט ואח' - נאשם שהורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע

שרשות עבירות מרמה בנסיבות חמימות נגד הביטוח הלאומי, בכך שקיבל במרמה גמלת נכות עבור ילדיו הקטינים בסכום כולל של 500,000 ₪. נקבע מתחם הנע בין 15-30 חודשים מאסר. נגזרו על הנאשם 15 חודשים מאסר בפועל לצד מאסר על תנאי.

ב. ת"פ 18-11-22446 **מדינת ישראל נ' בן משה** - נאשם שהורשע במסגרת הסדר דין ובהתאם להודאותו בכך שיבא חומר גלם שונים וייצר תכשירים באמצעותם, בידועו שיש בהם סיכון לבריאות הציבור ומבליל לדוח על הרכנות חוק. נקבע מתחם שבע בין 12 חודשים מאסר ועד 36 חודשים מאסר. הנאשםណון ל-12 חודשים מאסר על תנאי וקנס.

ג. ת"פ 17-09-61095 **מדינת ישראל נ' נפתליין** - נאשםת שהורשעה במסגרת הסדר דין בהיותה עוייד בעבירות של זיווג צואאה במטרה לקבל באמצעותה כספי מנוחה. נקבע מתחם ענישה שנע בין תשעה חודשים מאסר בפועל ועד ל-24 חודשים מאסר. הנאשםណון לשנתיים מאסר בפועל, קנס כספי ופיקוחים.

ד. ת"פ 14-05-22981 **מדינת ישראל נ' איתן** - נאשם שהורשע במסגרת הסדר טיעון בעבירות שענין, בין השאר, זיווג בכוונה לקבל באמצעותו דבר ושימוש במסמך מזויף. הנאשםណון ל-10 חודשים מאסר בפועל, תוך שבית המשפט ציין כי הסדר הטיעון אליו הגיעו הצדדים מקהל.

ונOTH כל האמור, המאשימה עותרת למתחם ענישה הנע בין 9-18 חודשים מאסר בפועל לצד מאסר מותנה וקנסות ממשמעותיים.

6. ביחס לנסיבות אשר אין קשרות ביצוע העבירה, המאשימה הביאה בחשבון כי הנאשם נעדר עבר פלילי, לסתור אחראיות וביצע מאמצים להשבת הכספיים שנגזלו וכן התחייב לאפשר לביטוח הלאומי קיזוז תשלוםifs חדשים נוספים. עוד נלקח בחשבון גילו המבוגר של הנאשם.

בازיהן כלל השיקולים, המאשימה עתרה להטיל על הנאשם עונש ברף הבינוני-نمוך של המתחם שיכול וירוצה בעבודת שירות, לצד מאסר על תנאי וקנס ממשמעותי.

7. ב"כ הנאשם טענה טעונה בעל-פה והגישה אסופה פסיקה וכן ראיות לעונש [נ/1].

נטען, כי במקרה זה מאחר שמדובר ב"סדר טווח" בית המשפט אינו מחויב בקביעת מתחם ענישה, כל עוד בית סבור כי ההסדר אינו חורג מדיניות הענישה הרואה.

עוד נטען כי עתירת המאשימה למתחם ענישה הנע בין 9-18 חודשים ולמקום הנאשם ברף הבינוני, אינה תואמת את עתירת המאשימה לעונש הכלול 9 חודשים בעבודות שירות.

בנוסף, ההגנה ביקשה לאמת את ההחלטה אותה הציג ב"כ המאשימה מעניננו. נטען, כי פסקין דין אליהם הפנתה המאשימה עניינים פועלות אקטיביות של מרמה, זיווג או פגיעה הציבור.

ההגנה הפנתה לאסמכתאות התומכות בהטלת עונשים מקרים נוספים:

א. ת"פ 12535-02-18 **מדינת ישראל נ' רוזנבלום** - נאשם שהורשע בעבירות קבלת דבר בניסיבות מחמירות, רישום כוזב במסמכי תאגיד וקשרתו קשור לעשות פשע בכך שעבד בניגוד להנחיות ביטוח לאומי, כמו שקיבל קצבת נכות כללית בתביעה. הנאשם חתום על הסכם שכר כוזב והעביר את כספי השתכרותו לידיו. בהסתמך על מצג זה קיבל מרמה קצבת נכות בסך של 236,236 ₪. המתחם שנקבע נע בין מסר קצר שניtin לריצות בעבודות שירות ועד ל-12 חודשים מסר בפועל ונשאה נלוית. הנאשם נדון לשלי"ץ ומסר על תנאי משיקולי שיקום ונוכחות רפואי.

ב. ת"פ 16-03-2011 **מדינת ישראל נ' חמאמיאן** - נאשם שהורשע לאחר ניהול הוצאות בקבלת דבר מרמה בניסיבות מחמירות ובשימוש במסמך בניסיבות מחמירות בכך שקשרו קשר עם אחר להונאות את המיל"ל בכך שהציג מצב כוזב בוגע למצוות הנפשי במטרה לזכות בקצבת נכות שלא כדין. הסכם שקיבל עמד על סך 106,406 ₪. נקבע מתחם הנע בין מסר קצר הנitin לריצוי בעבודות שירות ועד שנות מסר. על הנאשם הוטלו של"ץ ומסר על תנאי, משיקולי שיקומו.

ג. ת"פ 16-03-2012 **מדינת ישראל נ' טשקבט** - נאשם שהורשע על-פי הודהתו במסגרת הסדר טיעון בעבירה קבלת דבר מרמה בכך שפנה לאחר בצד' שישיע לו לקבל מהמל"ל קצבת נכות נפשית, על אף שאינו סובל ממחלת נפש. נקבע מתחם ענישה הנע בין 24-6 חודשים מסר בפועל. הנאשם נדון ל-3 חודשים מסר בפועל שירות בעבודות שירות ולמסר על תנאי, נוכח נסיבותיו.

ד. ת"פ 16-03-2009 **מדינת ישראל נ' בר-אור** - נאשם שהורשע בקבלת דבר מרמה בניסיבות מחמירות בכך שקשרו קשר עם אחר להונאות את המיל"ל ולהציג מצג כוזב ביחס למצבו הנפשי במטרה לזכות בקצבת נכות. הנאשם קיבל מרמה סך של 100,273 ₪. נקבע מתחם הנע בין מסר, אשר יכול וירוצה בעבודות שירות, ל- 18 חודשים מסר בפועל. הנאשם נדון לשלי"ץ בהיקף של 350 שעות לצד עונשים נלוים נוכח נסיבותיו.

ההגנה הפנתה בנוסף גם ל- הפנתה לת"פ 21581-01-17 **מדינת ישראל נ' יעקב בן גור;** ת"פ 09-01-2007 **מדינת ישראל נ' גמיל עדוי;** ת"פ 15-11-38828 **מדינת ישראל נ' איזנובה פרינצס.**

8. בבחינת הנטיות האישיות של הנאשם נמסר, כי לנאים 28 ילדים, סובל מבעיות רפואיות רבות ומתמשך

מקצבאות. למרות זאת, שילם את סכום הפיצוי שהוסכם מראש.

לאור זאת, עתירה ההגנה להסתפק בעבודות שירות לתקופה קצרה.

9. **הנאשם בדבריו בבית המשפט** מסר כי הוא מצטרע. כן ציין כי הוא אדם חולה, ומקבל עזרה בגין ילדיו. עוד ציין כי אשתו נפטרה לפני 3 חודשים והוא מטפל בילדים וכי לווה כסף מנשים בשביל תשלום הפיצוי.

דין והכרעה:

קביעת מתחם העונש ההולם:

10. מתחם העונש ההולם למעשה העבירה נקבע בהתאם לעיקרון ההלימה ולפיו נדרש יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותו ומידת אשמו של הנאשם, לבין סוג ומידת העונש המוטל עליו. בישום עיקרון ההלימה וקביעת מתחם העונש במקרה קונקרטי, בית המשפט יתחשב בשלושת אלה: הערך החברתי שנפגע ומידת הפגיעה בו; מדיניות העונשה הנוגגת; ונסיבות הקשורות ביצוע העבירה.

11. מעשי הנאשם פגעו בקופה הציבורית, פגעה שהוא בעקביפין גם פגעה בכל אחד ואחד מאזרחי המדינה. במשלו פגע הנאשם גם בעיקרון השווון שכן קיבל לידי כספים שלא הגיעו לו כדין. משטר הקצבות במדינה הוא חלק מהתשתיות החברתית-כלכלית המושתתת על עיקרון של סולידריות ושל ערבות הדדיות. הנאשם אשר מעלה בקופה הציבורית פגע בערכיהם אלה שבלעדיהם לא יהיה להמשיך ולקיים את מערך הביטחון הסוציאלי.

כן מעשי הנאשם פגעו ברשות המדינה ובגוףים שייעודם לקדם אינטרסים חברתיים וציבוריים, ובאמון הציבור במוסדות המדינה ובמנהל תקין.

חרף האמור לעיל, אין רואה בעין בעין עם טיעון המאשימה לעניין עצמת הפגיעה בערכים המוגנים במקרה זה. הנאשם למעשה فعل במקרה זה ב"מחדר" בכך שלא דיווח במועד על מותה של חלים. חרף הנרטז בטיעון המאשימה על פי עובדות כתוב האישום כפי שמצוות בפנוי, לא ניתן לקבוע כי הנאשם ה策יף כשותף לחשבון הבנק של חלים לאחר מועד פטירתה.

אמנם, סכום המרומה המצטבר אינו פערו והנאשם לא הפסיק את המעשים מיזמתו אלא דבר המרומה התגלה באקראי. בעניין זה נקבע בת"פ (נץ') 08/1793 מדינת ישראל נגד שואנה:

"**מעשי רמות המכוננים כלפי הביטוח הלאומי נפוצים ופגעים בכלל הציבור הנזק לשירותיו, במילויו לאור הקoshi הרוב בחשיפת המעשים. אין מדובר בפגיעה בחברת ביטוח רגילה, אלא בפגיעה בחברת הביטוח של כלל אזרחי המדינה, המפרישים לה כספים באופן קבוע ממשכורותם בתקווה כי כאשר יזקקו לעזרה היא תינתן להם".**

12. בבבחינת מדיניות הענישה הנוגגת למקרים הדומים בנסיבותיהם, ברמת התחכם שבhem לעניינו נמצא, כי עתירת המאשימה לעונש חמירה עם הנאשם שbehפני בהשוואה למקרים דומים אחרים. בנוסף לפסיקה אליה הפניה ההגנה ראו גם דוגמאות נוספות:

א. ת"פ 17-12-40544- מדינת ישראל נ' מאירוב - נאשם שהורשע על-פי הودאתה בעיריה קבלת דבר במרמה בנسبות מחמירויות בכך שהגישה תביעה לקבלת דמי מזונות בה הצהירה כי אין לה כל מקור הכנסה. כאשר בנגדו להצהرتה, עבדה ככימאית מעבדה, ובהמשך לכך קיבלה במרמה דמי מזונות בסך של כ- 160,000 ₪. נקבע מתחם הנע בין רף תחתון של הטלת צו של"צ ועד לעונש מאסר בין 10 חודשים, ועונשים נלוויים בדמות מאסר על תנאי וקנס. הנאשם נדונה לשיל"צ בהיקף 250 שעות, מאסר מותנה, קנס וצו מב奸.

ב. ת"פ 16-07-10536- מדינת ישראל נ' פורתנו - נאשם שהורשע בהתאם להודאתו בעיריה קבלת דבר במרמה בנسبות מחמירויות וקשרית קשור לביצוע פשע. דבר בעובד ניקיון אשר דיווח לביטוח לאומי על שכר חלקית ובכך זכה בגמלת הבטחת הכנסת על סך 110,000 ₪. נקבע מתחם הנע בין 2-6 חודשים מאסר בפועל שיכול וירוצו בעבודות שירות. הנאשם נידון, על אף גילו המבוגר ונסיבות רפואיות או אישיות מיוחדות, לשילושה וחצי חודשים מאסר בפועל. בערכאת הערעור עונשו הומר ל-3 וחצי חודשים עבודות שירות לצד קנס בסך 6,000 ₪.

ג. ת"פ 16-09-37792- מדינת ישראל נגד ארנסטי - נאשם שהורשע על-פי הודאתו בעיריה קבלת דבר במרמה בנسبות מחמירויות ובזיהוף בנسبות מחמירויות בכך שהציג מצב צב בונגעו למצבו הרפואי על-מנת לקבל במרמה מהמוסד לביטוח לאומי סך של 67,350 ₪. נקבע מתחם הנע בין של"צ לבין מספר חודשים מאסר בפועל, ככלצם עונשים של מאסר מותנה, קנס ופיצוי. הנאשם נידון למאסר מותנה, קנס ותשלום פיצוי לביטוח לאומי. במקרה זה הגיעו הצדדים להסדר טיעון שככל הסכמה עונשית ובהתקם להסכם, עתרו הצדדים למאסר מותנה ולकנס סמלי.

13. נוכח כל האמור לעיל, בבחינת מכלול השיקולים הרלוונטיים ובהינתן כל המפורט לעיל אני קובעת, כי מתחם העונש ההולם במקרה זה נע בין 4 חודשים מאסר, הנิตנים לריצוי בעבודות שירות ועד שנת מאסר, בצוירוף עונשים נלוויים.

nocח מסקנתי בדבר מתחם העונש ההולם, לא נדרש לדין המשפטי בדבר הקשר שבין תיקון 311 לחוק העונשין ובין מקרים של "הסדרי טווח".

קביעת העונש המתאים בגדרי המתחם

14. בגזרת העונש המתאים לנאשם, בגדרי מתחם העונש ההולם, יתחשב בית המשפט בשיקולים כלליים ובשיקולים פרטניים, שאינם קשורים בנسبות ביצוע העבירה. במקרה שבפניי מן הרואי לתת את הדעת לנסיבות הבאות:

הבאתי בחשבון כי הנאשם נuder עבר פלילי, הודה במיוחס לו, נטל אחראיות והביע חרטה.

לקחתתי בחשבון את נסיבותו של הנאשם, מצבו הרפואי (בהתאם לאסמכאות שהוגשו) ומצבו המשפטי. כמו כן לקחתתי בחשבון את גילו של הנאשם.

לענין זה לקחתתי בחשבון גם, כי הנאשם נמצא כשיר לבצע עבודות שירות במגבלות.

לקחתתי בחשבון את מאמרי הנאשם להחזיר את הכספי שקיבל שלא כדין והתחייבו להמשך קיזוז הסכם עד להשלמת החזרת החוב.

סוף דבר:

15. לאחר שקלתית את מכלול השיקולים כמפורט לעיל אני מטילה על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 5 חודשים מאסר שירותו בעבודות שירות.

המומנה על עבודות השירות מתבקש לקבוע מועד עדכני להתייצבותו הנאשם לריצוי עונשו. הודעת הממונה תוגש לתיק בתוך 21 ימים. **המזכירות עתקב.**

ב. מאסר על תנאי לתקופה של 6 חודשים.

המאסר המותנה יופעל אם תוך תקופה של שלוש שנים מהיום, עברו הנאשם עבירה מרמה.

ג. קנס בסך 40,000 ₪ או 20 ימי מאסר תמורה. הקנס הופקץ זה מכבר בתיק הכספי וכן הנאשם סיים לשלם את חובו.

יתרת החוב של הנאשם למוסד לביטוח לאומי, בסך 135,000 ₪ תקוזז מקצבותו הנאשם בסך של 1,000 ₪ כל חודש וזאת בהתאם להסדר שהושג עם המוסד לביטוח לאומי חלק מהסדר הטיעון, וכן לא נדרש צו שיפוטי נוספת בעניין זה.

המזכירות עתביר עותק מגזר הדין לממונה על עבודות השירות.

זכות ערעור חוק.

ניתן היום, יג כסלו תשפ"ג, 07 דצמבר 2022, במעמד הצדדים.